

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 Право
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Право (поліцейські)
Шифр за ОПП: ОК 12

Мова навчання: англійська, українська

Кропивницький – 2025

Розробник:

ТУРЕНКО Олег, професор кафедри
загальноправових дисциплін
факультету підготовки фахівців для органів
досудового розслідування Національної поліції
України ДонДУВС д.філос.н., професор

РИБАЛКІН Андрій, доцент кафедри
загальноправових дисциплін факультету
підготовки фахівців для органів досудового
розслідування Національної поліції України
ДонДУВС к.юр.н., доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
загальноправових дисциплін факультету підготовки фахівців для органів
досудового розслідування Національної поліції України ДонДУВС.

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Т.в.о. завідувача кафедри

Володимир СУПРУН

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Право (Поліцейські)

Гарант ОПП
«26» серпня 2025 року

Ольга КОВАЛЬОВА

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття освіти	
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська, українська	
Рік підготовки:	1,2-й	
Семестр:	2,3-й	
Кількість кредитів ЄКТС / годин	5 / 150	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	30	
Семінарські:	44	
Практичні:		
Самостійна робота:	76	
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	залік, екзамен	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	37:38	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців та фахівчинь у галузі конституційного права для ефективної реалізації завдань Національної поліції України, забезпечення охорони конституційних прав і свобод людини і громадянина, а також формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок у сфері розуміння, застосування та впровадження конституційних норм, принципів та процедур у практичну діяльність.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Конституційне право» є базовою навчальною дисципліною, спрямованою на вивчення процесів формування, еволюції та функціонування політико-правових явищ, інститутів і норм вітчизняного та

зарубіжного конституційного права. Дисципліна ґрунтується на сучасних досягненнях галузевої науки, закладає фундамент загальної юридичної культури, юридичного мислення, формує наукову базу юридичного світогляду.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 1	ПРН 3	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20
ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	+	+	+	+		+	+
ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	+		+		+		
ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності		+		+	+	+	
ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні		+		+	+		+
ЗК 12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми	+	+		+			
ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності	+		+	+			+
СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі в суспільстві	+	+			+	+	+
СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему		+	+		+	+	

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи			+	+		+	+
СК 6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України	+	+				+	
СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право та адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право	+	+		+	+		
СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини	+	+	+		+	+	
СК 9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності		+	+	+	+		+
СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти	+		+	+		+	+
СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції	+	+	+	+	+	+	+
СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ	+		+	+	+	+	+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма навчання				
	усього	у тому числі			
		л	сем	інд	сп
Модуль 1					
Змістовий модуль. Конституційне право					

Тема № 1. Конституційне право як галузь права, наука, навчальна дисципліна	8	2	2		4
Тема № 2. Конституція як основний закон суспільства і держави	8	2	2		4
Тема № 3. Засади конституційного ладу сучасної держави	10	2	4		4
Тема № 4. Конституційно-правове закріплення державних символів України	3				3
Тема № 5. Конституційні засади громадянського суспільства	4				4
Тема № 6. Основи конституційно-правового статусу особи у сучасних державах	11	2	6		3
Тема № 7. Основи конституційно-правового статусу національних меншин у сучасних державах	5				5
Тема № 8. Гендерна рівність як основа демократичного суспільства	7	2	2		3
Тема № 9. Конституційно-правовий статус медіа в Україні	5				5
Тема № 10. Форми безпосередньої демократії	8	2	2		4
Тема № 11. Форма сучасних держав	6				6
Тема № 12. Система органів державної влади у сучасних країнах	5		2		3
Тема № 13. Глава держави у сучасних країнах	11	4	4		3
Тема № 14. Парламент у сучасних державах	11	4	4		3
Тема № 15. Уряд у сучасних державах	9	2	4		3
Тема № 16. Центральні органи виконавчої влади в Україні	5		2		3
Тема № 17. Судова влада у сучасних державах	7	2	2		3
Тема № 18. Конституційний контроль у практиці сучасних держав	7	2	2		3
Тема № 19. Правоохоронні органи сучасних держав	3				3
Тема № 20. Роль Національної поліції у забезпеченні конституційних прав і	5		2		3

свобод громадян України					
Тема № 21. Територіальна організація публічної влади у сучасних державах	12	4	4		4
Усього годин	150	30	44	-	76

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема № 1. Конституційне право як галузь права, наука, навчальна дисципліна.

Конституційне право як галузь права, наука та навчальна дисципліна. Місце та роль конституційного права у національних системах права.

Поняття конституційного права України як галузі права. Місце і роль конституційного права в національній системі права України. Предмет і метод конституційно-правового регулювання в Україні.

Система конституційного права України та її складові. Принципи конституційного права. Інститути конституційного права: поняття, види. Норми конституційного права та їх специфіка. Класифікація конституційно-правових норм.

Поняття конституційно-правових відносин, їх особливості і види. Суб'єкти та об'єкти конституційно-правових відносин: поняття, ознаки, види.

Джерела конституційного права України як галузі права. Конституція України як основне джерело конституційного права України.

Тема № 2. Конституція як основний закон суспільства і держави.

Поняття і сутність конституції. Юридична і фактична конституція. Предмет регулювання конституції. Конституція як суспільна цінність і головне джерело конституційного права. Юридичні властивості конституції. Функції конституції. Класифікація конституцій.

Історія українського конституціоналізму. Конституційний процес в незалежній Україні.

Юридична характеристика чинної Конституції України. Поняття та юридичні властивості Конституції України як Основного Закону держави. Зміст та структура Конституції України.

Реалізація Конституції України. Механізм реалізації конституційних норм. Дотримання, виконання, використання, застосування конституційних норм. Порядок внесення змін до Конституції України 1996 р.

Політична та конституційна реформи в Україні на сучасному етапі.

Тема № 3. Засади конституційного ладу сучасної держави.

Поняття конституційного ладу та державного суверенітету. Ознаки конституційного ладу. Співвідношення між конституційним і суспільним ладом. Закріплення конституційного ладу в законодавстві. Верховенство права – основоположний принцип діяльності держави та державних органів.

Основні засади конституційного ладу.

Конституційно-правові аспекти політичної системи. Держава як головний суб'єкт політичної системи. Конституційно-правовий статус громадських

формувань у зарубіжних країнах. Партійні системи зарубіжних країн. Інституціоналізація політичних партій.

Право на об'єднання як політичне право громадян України. Поняття, ознаки та види громадських формувань в Україні. Обмеження на створення та діяльність громадських формувань в Україні. Членство у громадських формуваннях. Конституційно-правовий статус політичних партій, громадських об'єднань та релігійних організацій в Україні. Державний контроль і нагляд за діяльністю громадських формувань в Україні. Відповідальність громадських формувань, їхніх засновників та учасників.

Економічна система та її конституційно-правове регулювання. Форми власності у зарубіжних країнах.

Конституційно-правові принципи соціальної політики держави та їх реалізація. Конституційно-правові основи духовно-культурних відносин. Конституційно-правові аспекти взаємовідносин між державою і церквою.

Поняття та ознаки засад конституційного ладу України. Система та зміст принципів, що становлять засади конституційного ладу України.

Політична система України та її конституційно-правове регулювання. Економічна система України та її конституційно-правове закріплення. Конституційно-правові принципи соціальної політики держави та їх реалізація. Конституційно-правові основи духовно-культурних відносин.

Поняття воєнного та надзвичайного станів. Захист конституційного ладу України в умовах воєнного стану.

Тема № 4. Конституційно-правове закріплення державних символів України.

Поняття і види державних символів. Порядок розробки і затвердження державних символів України. Державні символи України: Державний Герб, Державний Прапор, Державний Гімн. Опис державних символів України та порядок їх використання.

Обов'язок поважати державні символи України.

Відповідальність за наругу над державними символами України.

Тема № 5. Конституційні засади громадянського суспільства.

Еволюція ідеї громадянського суспільства. Поняття та ознаки громадянського суспільства. Визначення сутності громадянського суспільства. Структура та функції громадянського суспільства.

Інститути громадянського суспільства. Держава та об'єднання громадян (асоціації, громадські організації, конгреси, рухи, спілки, фонди, тощо). Взаємодія держави і політичних партій: проблеми удосконалення. Релігійні організації і держава: організаційно-правова взаємодія.

Конституційні передумови становлення громадянського суспільства в Україні.

Тема № 6. Основи конституційно-правового статусу особи у сучасних державах.

Конституційно-правовий статус людини і громадянина: поняття, структура (елементи). Основні та додаткові елементи правового статусу особи. Види

конституційно-правового статусу особи. Загальний, спеціальний та індивідуальний правовий статус.

Міжнародні стандарти прав людини: поняття та види. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Міжнародні механізми захисту прав людини. Європейський суд з прав людини як міжнародна гарантія забезпечення основоположних прав людини.

Основні (конституційні) права і свободи: поняття, ознаки, види. Еволюція конституційних прав і свобод. Природа основоположних прав людини, їх загальна характеристика. Зміст права людини на життя та на повагу до її гідності, їх забезпечення. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність. Право на приватність. Забезпечення права громадян на мирні зібрання. Відповідальність за порушення прав людини.

Поняття катування, жорстокого та нелюдського або такого, що принижує гідність поводження.

Національні та міжнародні стандарти щодо свободи від катувань. Мінімальний рівень жорстокості згідно з Конвенцією проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Принципи законності ЄСПЛ. Рішення ЄСПЛ.

Поняття, ознаки та класифікація основних обов'язків (за характером зв'язку особи і держави; за сферами життєдіяльності особи; за функціональною спрямованістю тощо). Основні права та свободи людини та громадянина, що закріплені в Конституції України.

Гарантії реалізації основних прав і свобод людини та громадянина в Україні: поняття та види. Загальні (загальноспеціальні) та спеціальні (юридичні) гарантії. Загальносоціальні гарантії (політичні, економічні, соціальні, духовно-культурні). Юридичні гарантії (матеріально-правові та процесуально-правові). Інституційні гарантії реалізації конституційних прав і свобод людини та громадянина в Україні. Відповідальність особи. Права людини в умовах воєнного стану.

Поняття та ознаки громадянства. Принципи громадянства. Набуття і припинення громадянства. Поняття та види категорій осіб, які не є громадянами (підданими) держави. Принципи правового статусу осіб, які не є громадянами (підданими) держави. Особливості правового статусу біженців.

Принципи громадянства України. Категорії осіб, що належать до громадянства України. Документи, які засвідчують належність до громадянства України. Громадянство України: порядок набуття та порядок його припинення. Система органів, що беруть участь у вирішенні питань громадянства України, їх компетенція. Процедури з питань громадянства України.

Конституційно-правовий статус іноземців, біженців та осіб без громадянства. Відповідальність іноземців в Україні.

Тема № 7. Основи конституційно-правового статусу національних меншин у сучасних державах.

Титульна нація і національні меншини в сучасних державах. Національно-культурна та національно-територіальна автономії: поняття, зміст, відмінності. Права та свободи національних меншин.

Правовий статус мов у сучасних державах.

«Національне питання» в Україні. Поняття національності та критерії її визначення. Конституційно-правовий статус титульної нації та національних меншин в Україні. Права національних меншин та гарантії їх реалізації.

Статус мов в Україні. Українська мова як державна мова в Україні.

Тема № 8. Гендерна рівність як основа демократичного суспільства.

Поняття гендеру. Розмежування понять «стать» і «гендер». Складові гендерної ідентичності. Поняття гендерної рівності. Гендерна рівність як складова загального принципу рівності прав людини. Гендерна дискримінація та її форми. Соціальні передумови гендерної дискримінації. Гендерна асиметрія.

Вплив форми правління і політичного режиму на соціальну рівність чоловіка і жінки у зарубіжних країнах. Гендерні квоти як спосіб подолання гендерної нерівності у демократичному суспільстві.

Політика гендерної рівності в Україні. Правові засади забезпечення рівних можливостей жінок та чоловіків. Система державних гарантій гендерної рівності в Україні. Гендерно-правова експертиза у роботі Верховної Ради України та її комітетів.

Принцип гендерної рівності в правоохоронних органах України.

Тема № 9. Конституційно-правовий статус медіа в Україні.

Поняття інформації. Інформаційна політика в Україні. Види та галузі інформації. Джерела інформації. Інформаційна діяльність. Режим доступу до інформації.

Порядок створення та діяльності медіа в Україні. Конституційно-правовий статус медіа в Україні.

Правовий статус редакції та журналіста. Взаємовідносини між державою та медіа. Відповідальність медіа.

Тема № 10. Форми безпосередньої демократії.

Поняття та сутність безпосередньої демократії. Конституційні форми безпосередньої демократії.

Поняття і види виборів в Україні, їх конституційно-правове регулювання. Соціальні функції виборів. Періодичність виборів. Виборче законодавство України.

Поняття виборчого права. Виборче право в об'єктивному та суб'єктивному значенні. Активне і пасивне виборче право. Поняття та види принципів виборчого права. Загальне виборче право. Право вільно брати участь у виборах та обов'язковий вотум. Абсентеїзм. Рівне виборче право. Таємне голосування. Безпосереднє та опосередковане виборче право. Виборчі цензи в Україні.

Поняття та види виборчих систем. Мажоритарна система відносної більшості. Мажоритарна система абсолютної більшості. Мажоритарна система кваліфікованої більшості. Переваги та недоліки мажоритарної виборчої системи.

Система пропорційного представництва політичних партій. Розподіл мандатів у списку. Виборча квота і «загороджувальний бар'єр» при застосуванні пропорційної виборчої системи. Об'єднання списків. Змішані системи.

Виборчі комісії в Україні, їх система, порядок формування та повноваження. Загальна характеристика виборчого процесу в Україні, його основні принципи та стадії. Суб'єкти виборчого процесу в Україні.

Роль Національної поліції у забезпеченні законності та громадського порядку під час підготовки і проведення виборів.

Поняття та соціальна роль референдуму. Ознаки і види референдумів. Предмет референдуму. Порядок підготовки і проведення референдуму в Україні, його основні стадії. Матеріально-фінансове забезпечення референдуму. Порядок формування та повноваження органів з підготовки і проведення референдуму. Порядок голосування на референдумі та визначення його результатів. Юридичні наслідки проведення референдуму. Консультативний референдум (дорадче опитування громадян).

Нетипові (додаткові) форми безпосередньої демократії.

Тема № 11. Форма сучасних держав.

Форма держави: поняття, сутність. Співвідношення змісту і форми держави. Різноманітність форм сучасних зарубіжних країн та їх причини. Поєднання принципів розподілу влад, верховенства парламенту, механізм стримувань і противаг.

Поняття та елементи форми правління. Основні моделі республіканської та монархічної форм правління у зарубіжних країнах. Нетипові форми правління. Особливості форми правління в Україні.

Поняття політичного режиму і його види. Фактори, що впливають на встановлення політичного режиму і його еволюцію. Вплив політичного режиму на форму територіального устрою. Демократичний режим і його ознаки. Різновиди демократичного політичного режиму. Авторитарний політичний режим і його різновиди.

Поняття територіального устрою і його значення для соціального управління. Фактори, що зумовлюють територіальний устрій держави.

Унітарна форма територіального устрою та її різновиди. Автономія та її різновиди.

Федерація та її різновиди. Сецесія. Розподіл компетенції між федерацією та її суб'єктами. Система органів влади суб'єктів федерації.

Територіальний устрій України. Україна як унітарна держава. Державний та адміністративно-територіальний устрій України. Принципи адміністративно-територіального устрою України. Види адміністративно-територіальних одиниць. Автономія в Україні. Особливості конституційно-правового статусу міст Києва і Севастополя у складі України.

Адміністративно-територіальна реформа в Україні.

Тема № 12. Система органів державної влади у сучасних країнах.

Поняття та ознаки органів державної влади. Сучасні моделі систем державних органів: централізовано-сегментна, моноцефальна і монотеократична.

Види органів державної влади. Законодавчі, виконавчі та судові органи. Державні органи, що не належать до системи поділу влади. Принципи організації та діяльності органів державної влади у зарубіжних країнах. Конституційне закріплення повноважень вищих органів державної влади.

Поняття органу державної влади України та його конституційний статус. Принципи організації і діяльності державних органів. Конституційна система органів державної влади в Україні.

Тема № 13. Глава держави у сучасних країнах.

Поняття, основні ознаки, різновиди глави держави. Місце глави держави в системі вищих органів державної влади.

Правове становище глави держави при різних формах правління. Одноособовий і колегіальний глава держави в зарубіжних країнах.

Монарх. Роль та повноваження монарха в парламентарних, дуалістичних і абсолютних монархіях. Монарша прерогатива. Порядок престолонаслідування. Державні регалії. Цивільний лист. Інститут регентства. Найбільш поширені моделі монархії в сучасному світі.

Президент республіки. Правове становище президента та способи заміщення посади. Термін повноважень глави держави. Довічні президенти.

Відповідальність президента. Дострокове звільнення з посади (відставка, імпічмент). Особливості процедури імпічменту в різних країнах.

Компетенція глави держави. Надзвичайні повноваження глави держави.

Місце і роль Президента України в системі вищих органів держави. Президент України як гарант державного суверенітету. Порядок обрання та вступу на посаду Президента України. Символи президентської влади. Функції та компетенція Президента України. Повноваження глави Української держави в умовах воєнного стану. Акти Президента України. Гарантії діяльності Президента України. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України.

Система допоміжних органів при Президентові України. Рада національної безпеки і оборони України – координаційний орган з питань національної безпеки і оборони при Президентові України. Офіс Президента України.

Тема № 14. Парламент у сучасних державах.

Поняття та види парламентів. Соціальне призначення і політична роль парламенту. Порядок формування парламенту та його структура. Правовий статус керівництва парламенту та його органів. Функції та компетенція парламенту. Компетенція парламентів, загальна характеристика. Класифікація парламентів за обсягом компетенції. Парламенти з обмеженою компетенцією (США, Франція) та необмеженою (Велика Британія). Повноваження парламенту. Форми парламентського контролю за діяльністю уряду.

Порядок роботи парламенту: сесії й загальні парламентські процедури. Звичайні та надзвичайні сесії.

Законодавчий процес. Законодавча ініціатива. Обговорення законопроекту, порядок внесення поправок. Види голосування. Особливості розгляду законопроектів у двопалатних парламентах. Системи подолання колізій між палатами в законодавчому процесі. Прийняття закону. Санкціонування, промульгація та публікування закону.

Статус парламентарів. Юридична природа мандата. Лобізм. Права та обов'язки парламентарів. Парламентський імунітет та індемнітет. Об'єднання парламентарів.

Парламент – єдиний орган законодавчої влади в Україні. Порядок формування Верховної Ради України та її структура. Правовий статус керівництва Верховної Ради України та її органів. Функції та компетенція Верховної Ради України. Законодавчий процес в Україні та його основні стадії. Форми парламентського контролю за діяльністю уряду. Акти Верховної Ради України. Функціонування українського парламенту в умовах війни.

Правовий статус народних депутатів України. Особливості мандату народних депутатів України. Несумісність депутатського мандату з іншими видами діяльності. Права та обов'язки народних депутатів України. Основні гарантії депутатської діяльності. Підстави і порядок дострокового припинення депутатських повноважень.

Конституційно-правовий статус Рахункової палати. Особливості правового статусу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Діяльність омбудсмена в умовах російсько-української війни.

Тема № 15. Уряд у сучасних державах.

Система органів виконавчої влади.

Уряд як вищий орган в системі органів виконавчої влади. Соціальне призначення та політико-правова роль уряду. Порядок формування уряду та його взаємовідносини з главою держави і парламентом за різних форм правління. Однопартійний і коаліційний уряд. Уряд меншості. Інші види уряду.

Функції та компетенція уряду. Порядок роботи уряду. Відповідальність уряду.

Кабінет Міністрів України – Уряд – як вищий орган у системі органів виконавчої влади. Порядок формування Кабінету Міністрів України та його взаємовідносини з Президентом і Верховною Радою України. Функції та компетенція Кабінету Міністрів України. Розподіл повноважень між членами Уряду. Взаємовідносини Кабінету Міністрів України з центральними та місцевими органами виконавчої влади. Порядок роботи Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Парламентська відповідальність Уряду.

Особливості діяльності Уряду України в умовах воєнного стану. Додаткові повноваження Кабінету Міністрів України для ухвалення швидких рішень нагального характеру в умовах воєнного стану у різних сферах: національної безпеки та обороноздатності; боротьби із злочинністю; громадської безпеки, безпеки державного кордону, міграції; цифрової трансформації та інформаційної безпеки; правової політики, законності, забезпечення прав і свобод людини та громадянина тощо. Розгляд невідкладних питань забезпечення обороноздатності держави, відсічі збройної агресії проти України, запобігання гуманітарній катастрофі, інші питання, пов'язані з ліквідацією або мінімізацією загрози життю чи здоров'ю населення. Прийняття в окремих випадках рішення про відсторонення міністра від виконання обов'язків до припинення чи скасування воєнного стану та покладення на відповідний період виконання обов'язків міністра на іншу особу тощо.

Тема № 16. Конституційно-правовий статус центральних органів виконавчої влади в Україні.

Поняття і види центральних органів виконавчої влади. Загальна система центральних органів виконавчої влади в Україні. Принципи діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Порядок створення, реорганізації та ліквідації центральних органів виконавчої влади. Структура центральних органів виконавчої влади. Особливості правового статусу колегій центральних органів виконавчої влади.

Функції та компетенція центральних органів виконавчої влади. Акти центральних органів виконавчої влади. Особливості роботи міністерств в умовах воєнного стану в Україні.

Відповідальність посадових осіб міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

Тема № 17. Судова влада у сучасних державах.

Поняття судової влади і правосуддя. Органи судової влади. Принципи організації та діяльності судової системи.

«Гілки» судової влади. Суди загальної юрисдикції та їх спеціалізація. Місцеві та апеляційні суди, вищий суд в системі судів загальної юрисдикції. Спеціалізовані суди та вищі спеціалізовані суди. Форми реалізації судової влади.

Конституційно-правовий статус суддів. Порядок призначення суддів та припинення їх повноважень. Права та обов'язки суддів. Гарантії незалежності суддів. Юридична відповідальність суддів.

Засади організації судової влади в Україні. Загальна характеристика судової системи України. Універсальна юрисдикція судів. Судочинство в Україні. Засади здійснення правосуддя в Україні. Конституційні принципи судочинства. Участь професійних суддів та присяжних у здійсненні правосуддя. Судоустрій в Україні. «Гілки судової влади». Порядок утворення судів. З'їзд суддів України. Вища рада правосуддя. Кваліфікаційні комісії суддів.

Особливості здійснення судочинства в умовах воєнного стану в Україні. Зміна територіальної підсудності судових справ. Дистанційна участь в судовому засіданні. Право учасників справи отримувати інформацію у справі: альтернативні способи. Пропуск процесуальних строків.

Конституційно-правовий статус суддів судів загальної юрисдикції. Принципи правового статусу суддів. Порядок призначення судді на посаду. Права та обов'язки судді.

Тема № 18. Конституційний контроль у практиці сучасних держав.

Поняття конституційного контролю та конституційного нагляду. Види конституційного контролю. Моделі конституційного контролю.

Конституційний Суд України: місце і роль в системі вищих органів державної влади України. Принципи діяльності Конституційного Суду України. Порядок формування та структура Конституційного Суду (Велика палата, сенати, колегії).

Функції та компетенція Конституційного Суду України. Категорії справ, що розглядаються Конституційним Судом України.

Конституційне провадження. Форми звернень до Конституційного Суду України: конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга.

Суб'єкти права на звернення до Конституційного Суду України. Стадії конституційного провадження.

Акти Конституційного Суду України. Юридична сила рішень та висновків Конституційного Суду України. Верховенство рішень Конституційного Суду України як гарантія їх виконання. Обов'язковість, остаточність і неоскаржуваність рішень Конституційного Суду України.

Конституційний Суд України в умовах воєнного стану.

Правовий статус суддів Конституційного Суду України. Порядок призначення суддів Конституційного Суду на посаду. Припинення повноважень судді Конституційного Суду України. Звільнення судді Конституційного Суду з посади.

Гарантії діяльності суддів Конституційного Суду.

Тема № 19. Правоохоронні органи сучасних держав.

Поняття та види правоохоронних органів, їх конституційно-правовий статус.

Поліція (міліція): поняття та види. Функції та повноваження поліції (міліції) у зарубіжних країнах.

Прокуратура в системі правоохоронних органів зарубіжних країн.

Конституційно-правові засади організації та діяльності правоохоронних органів України. Система правоохоронних органів України.

Правовий статус Національної поліції України: функції, завдання, повноваження. Конституційно-правовий статус органів прокуратури в Україні. Служба безпеки України. Національне антикорупційне бюро України. Органи охорони державного кордону.

Тема № 20. Роль Національної поліції у забезпеченні конституційних прав і свобод громадян України.

Основні права та свободи громадян як об'єкт діяльності поліції. Завдання та функції Національної поліції щодо забезпечення основних прав і свобод громадян. Форми та методи діяльності поліції щодо забезпечення основних прав і свобод громадян.

Національна поліція в умовах воєнного стану. Зміни до Закону України «Про Національну поліцію», які будуть діяти тимчасово, на період дії воєнного стану, забезпечення національної безпеки та оборони, відсічі та стримування збройної агресії РФ та/або інших держав проти України та 60 днів після цього. Повноваження поліції в умовах російсько-української війни.

Дотримання Національною поліцією міжнародних стандартів щодо юридичного забезпечення основних прав і свобод людини та громадянина в Україні.

Проблеми вдосконалення та розвитку Національної поліції в аспекті забезпечення основних прав і свобод громадян України.

Тема № 21. Територіальна організація публічної влади у сучасних державах.

Поняття та сутність територіальної організації публічної влади. Основні риси територіальної організації публічної влади в унітарних державах. Особливості здійснення влади в автономних утвореннях. Основні риси

територіальної організації публічної влади у федеративних державах. Системи здійснення публічної влади на місцях.

Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій в Україні. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Взаємодія місцевих державних адміністрацій з органами виконавчої влади вищого рівня та місцевим самоврядуванням в Україні.

Військово-цивільні адміністрації: статус і призначення. Організація, повноваження і порядок діяльності військово-цивільних адміністрацій.

Поняття місцевого самоврядування, його соціальне призначення і політична роль. Основні концепції місцевого самоврядування. Загальні принципи місцевого самоврядування. Повноваження органів місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада як первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування в Україні.

Система та порядок формування органів місцевого самоврядування. Основи правового статусу представницьких органів місцевого самоврядування. Основи правового статусу виконавчих органів місцевого самоврядування.

Функціонування місцевого самоврядування в Україні в період воєнного стану. Здійснення повноважень органами місцевого самоврядування в умовах воєнного стану, спрощення процедури прийняття кадрових рішень щодо посад в органах місцевого самоврядування, посад керівників суб'єктів комунального сектору економіки. Співпраця органів місцевого самоврядування з військовим командуванням та військовими адміністраціями.

Конституційно-правовий статус місцевих рад в Україні. Статус депутатів місцевих рад. Конституційно-правовий статус виконавчих органів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів в Україні. Служба в органах місцевого самоврядування в умовах війни.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- активні методи навчання: моделювання ситуацій квазі професійної діяльності.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:
для денної та заочної форм здобуття освіти

Підсумковий контроль – ЗАЛК	Підсумковий контроль – ЕКЗАМЕН
Аудиторна робота – 80 балів	Аудиторна робота – 40 балів
Самостійна робота – 20 балів	Самостійна робота – 10 балів
Залік	Екзамен – 50 балів
Усього за навчальну дисципліну (освітній компонент) – 100 балів	Усього за навчальну дисципліну (освітній компонент) – 100 балів

Для переведення оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі заліку необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{MKO + KDO * 0,5 + KNO} * 16 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- MKO – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо MKO складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- KDO – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують MKO;
- KNO – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

Для переведу оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі екзамену необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{MKO + KDO * 0,5 + KNO} * 8 =$$

- АР – результат аудиторної роботи;
- МКО – мінімальна кількість оцінок ($1/3$ (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

При оцінюванні заліку/екзамену на денній формі навчання застосовуються такі критерії:

- **36-40 балів** – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.
- **28-35 балів** – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);
- **20-27 балів** – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);
- **0-19 балів** – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

- оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

- оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

- оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

- оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

- оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

- оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

- оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

- оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

- 1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

- 1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

- 1 бал - теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

- 2 бали - грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач повинен аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи

			виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.
4. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3671-VI (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
5. **Виборчий кодекс України: Закон України від 19 грудня 2019 р. № 396-IX** (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20>
6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV (із змін.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
7. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 р. № 1798-VIII (із змін.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>
8. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 р. № 141-VIII (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/141-19>
9. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26.01.2021 р. № 1135-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text>
10. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

11. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-III (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>
12. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 р. № 794-VIII (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-19>
13. Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста: Закон України від 23 вересня 1997 р. № 540/97-ВР (із змін) (назва Закону в редакції Закону № 2849-IX від 13.12.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-вр#Text>
14. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
15. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3855-XII (в ред. Закону від 21 вересня 1999 р. № 1079-XIV) (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
16. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII (зі змін.) URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
17. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
18. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 р. № 1706-VII (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
19. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 р. № 1207-VII (із змін.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>
20. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 р. № 192-VIII (із змін.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19>
21. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 р. № 2866-IV (із змін.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>
22. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25 квітня 2019 р. № 2704-VIII (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>
23. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5207-VI (із змін.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
24. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI (із змін.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
25. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII (в ред. Закону від 13 січня 2011 р. № 2938-VI) (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
26. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII (із змін.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

27. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 р. № 116/95-ВР (в ред. Закону від 22 грудня 2005 р. № 3277-IV) (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/116/95-вр>
28. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р. № 2136-VIII (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
29. Про медіа: Закон України від 13 грудня 2022 р. № 2849-IX (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
30. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
31. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
32. Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27 квітня 2021 р. № 1414-IX (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>
33. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1698-VII (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
34. Про національні меншини (спільноти) України: Закон України від 13 грудня 2022 р. № 2827-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text>
35. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
36. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
37. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
38. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
39. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/page7>
40. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>
41. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 р. № 576-VIII (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-19>
42. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
43. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 р. № 987-XII (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/987-12>
44. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. № 2493-III (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
45. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 р. № 93-IV (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93-15>

46. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 р. № 2790-XII (в ред. Закону від 22 березня 2001 р. № 2328-III) (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>
47. Про столицю України – місто-герой Київ: Закон України від 15 січня 1999 р. № 401-XIV (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/401-14>
48. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
49. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр>
50. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
51. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 р. № 1932-VI (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1932-15/page2>
52. Рішення Конституційного Суду України за конституційними поданнями 51 народного депутата України про офіційне тлумачення положень статті 10 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України (справа про застосування української мови) від 14 грудня 1999 р. № 10-рп/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-99>
53. Загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади: Указ Президента України від 12 березня 1996 р. № 179/96. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=179/96>
54. Питання організації виконання Закону України «Про громадянство України»: Указ Президента України від 27 березня 2001 р. № 215/2001 (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215/2001#Text>
55. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24. лютого 2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
56. Про затвердження Типового положення про територіальні органи міністерства ті іншого центрального органу виконавчої влади» (із змін.): Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 563. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/563-2011-п>
57. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 9 грудня 2010 р. № 1085/2010 (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010>
58. Про систему центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1572/99 (із змін.) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1572/99>

Основна література:

1. Державне будівництво і місцеве самоврядування: посіб. для підгот. до іспиту. Харків: Право, 2019. 211 с.

2. Дотримання прав людини в правоохоронній діяльності: навч. посіб. / І. П. Андрусак, Д. Є. Забзалюк, П. М. Лепісевич та ін.; за заг. ред. Д. Є. Забзалюка, Р. Б. Тополевського. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2803/3/and.pdf>
3. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/51772/1/КПУ_2023_друк.pdf
4. Конституційне право України: підручник / Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с.
5. Конституційне право: підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри / Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер, М. І. Козюбра, О. М. Лисенко, А. А. Мелешевич. К.: ВАІТЕ, 2021. 528 с. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/9/d/489959_0.pdf
6. Конституційне право: підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/76fad686-f9c4-4aa7-b66a-5ee94eb17d75>
7. Конституційні засади сучасного державотворення: навч. посіб. у питаннях і відповідях. Харків: Право, 2017. 303 с.
8. Любченко П. М. Муніципальне право: підручник. Харків: Право, 2019. 510 с.
9. Панкевич О. З. Державне право зарубіжних держав: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 259 с.
10. Савчин М. В. Порівняльне конституційне право: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 327 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/29207/1/Savchyn_Comparative%20Constitutional%20Law.pdf
11. Тлумачний термінологічний словник з конституційного права: рекомендовано МОН України / за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ: Хай-Тек Прес, 2016. 628 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/9779>
12. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн: академічний курс. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 461 с.

Додаткова література:

1. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / Н. М. Бакаянова, А. В. Кубаєнко, О. Г. Свида. Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.
2. Баковецька О. Волонтерський рух в Україні на сучасному етапі розвитку. *Літопис Волині*. 2021. № 23. 36–41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2020.23.06>
3. Бакумов О. С. Конституційне право громадян України на участь у виборах і референдумах та проблеми його реалізації: монографія. Харків: Право, 2015. 248 с.

4. Бакумов О. Відповідальність Парламенту України в системі юридичної відповідальності держави: конституційно-правовий аналіз. *Право України*. 2019. № 7. С. 198–217.
5. Бакумов О. С. Президент України в системі гарантування юридичної відповідальності держави: конституційно-правовий аналіз. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. Спецвип., т. 2. С. 24–30. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9135?show=full>
6. Бараненко Д. В. Принципи діяльності центральних органів виконавчої влади. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2020. № 46. С. 25–29. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc46/7.pdf>
7. Берназюк І. М. Програма діяльності Кабінету Міністрів України: поняття, сутність та значення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 4. С. 26–28. URL: http://lsej.org.ua/4_2017/7.pdf
8. Бесчастний В., Терлецький Д., Запорожець В. Конституційна скарга: у пошуках балансу між публічним та приватним інтересом. *Вісник Конституційного Суду України*. 2021. № 5. С. 22–34. URL: <https://web.ccu.gov.ua/library/konstytuciyna-skarga-u-poshukah-balansu-mizh-publichnym-ta-pryvatnym-interesom>
9. Боняк В. О. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності: навчальний посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 224 с.
10. Боровик А. В. Мандзик П. І. Адміністративно-правові засади розвитку системи правосуддя з урахуванням найкращих міжнародних стандартів та практик: монографія. Одеса: Вид-во «Юридика», 2023. 218 с. URL: http://dspace.megu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/4030/1/Боровик_Мандзик_Адміністративно_правові_засади_розвитку_системи.pdf
11. Буханевич О. М., Івановська А. М. Конституційний Суд України: до питання про місце в системі розподілу влад. *Публічне право*. 2020. № 3 (39). С. 17–27. URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/39/pdf/2.pdf>
12. Верховенство конституційних норм у національній системі права: монографія / Поличко Т. В., Бисага Ю. М., Берч В. В., Дешко Л. М., Нечипорук Г. Ю., Петрецька Н. І.; Ужгород. нац. ун-т; Ін-т держави і права країн Європи. Ужгород: РІК-У, 2021. 220 с.
13. Власенко В. В., Луценко В. Р. Еволюція інституту президентства та його трансформація в сучасній Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 68–71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-2/13>
14. Вплив covid-19* на права жінок в Україні. Звіт Асоціації жінок-юристок України «ЮрФем». 2019. 51 с.
15. Гамбург Л. С. Державна влада: територіальний устрій і децентралізація: монографія. Lambert Academic Publishing, 2018. 220 с. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/10524/1/Монографія.pdf>
16. Гбур З. В., Галушкіна Л. В., Акімов О. О. Кабінет Міністрів України: функції, повноваження та відповідальність. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 5. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/5.pdf

17. Герасименко Є. До поняття та класифікації іноземних громадян та осіб без громадянства. *Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право*. 2020. № 2 (46). С. 45–51. URL: <http://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/226610/226182>
18. Годованик Є. В. Ефективність конституційно-правових норм в умовах сучасного розвитку системи права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 2020. 40 с. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/44666/5/Годованик%20автореферат_2020.pdf
19. Грицай І. О. Механізм забезпечення принципу гендерної рівності: теорія та практика: монографія. К.: «Хай-Тек Прес», 2018. 560 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3750/1/Грицай%20І.О._монографія.pdf
20. Гудзь Л., Гудзь Т. Принцип загального виборчого права: міжнародні стандарти та перспективи законодавчої реалізації в Україні. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія: Право*. 2020. С. 30–39. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/16370/>
21. Гудзь Т. І. Верховенство конституції як принцип засад конституційного ладу України. *Конституція України: ціннісний вимір 25-річного досвіду державотворення та правотворення: Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23 черв. 2021 р.)* / КНУ ім. Т. Шевченка. Київ, 2021. С. 154–156.
22. Гудзь Т. І. Форми посягання на конституційний лад України // *Харківський національний університет внутрішніх справ: 25 років досвіду та погляд у майбутнє: тези доп. міжнарод. наук.-практ. конф. (Харків, 22 лист. 2019 р.)*. Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х.: ХНУВС. С. 132–133. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/22_11_2019/pdf/61.pdf
23. Гудзь Т. І., Мальцев В. В. Міжнародні стандарти права на достатній життєвий рівень та їх вплив на законодавство України. *Право і безпека*. 2022. № 4 (87). С. 94–107. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2022.4.08>
24. Діяльність народного депутата України у Верховній Раді України: Посібник для народних депутатів України / Лінецький С. В., Крижанівський В. П., Крук О. І. К.: Друкарський дім Олега Федорова, 2019. 104 с. URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00XC8V.pdf
25. Добровольська Н. В., Хамходера О. П. Офіс Президента України як державний орган (у контексті антикорупційного законодавства). *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 2 (68). С. 82–90. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/2_2020/16.pdf
26. Дрьомов С. В. Інститут громадянства як регулятор впливу на стан забезпечення національної безпеки України: аналіт. доп. Київ: НІСД, 2017. 52 с. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Institut_Gromadyanstva_Print_Bleed=3mm-b18af.pdf
27. Єрмолаєв В. Вищі представницькі органи влади в Україні: історія, теорія та практика: монографія. Харків: Право, 2017. 448 с.
28. Журавель Я. В. Нормативно-правовий рівень оптимізації системи центральних органів виконавчої влади в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Вип. 1 (30). С. 72–76.
29. Забезпечення гендерної рівності: проблеми теорії та практики: навч. посіб. / за ред. Н. Камінської. Київ, 2018. 285 с.

30. Забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 1 липня 2022 року). Кропивницький: ДонДУВС, 2022. 398 с. URL: https://dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/08/materialy_konferencziyi_donduvs_01_07_2022.pdf

31. Задорожня Г. В. Конституційно-правовий статус глави держави в Україні та зарубіжних країнах: порівняльний аналіз монографія. Київ: Алерта, 2016. 552 с.

32. Закоморна К., Юхименко Д. Досвід функціонування інституту глави держави в системі стримувань та противаг у пострадянських країнах: перспективи для України. *Право і суспільство*. 2021. № 5. С. 122–126. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/5/21.pdf>

33. Запорожець В. Умови прийнятності конституційних скарг: законодавче врегулювання та практика Конституційного Суду України. *Український часопис конституційного права*. 2020. № 3. С. 25–50.

34. Зубенко Г. В. Форми парламентської відповідальності члена уряду: порівняльно-правовий аспект. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2019. Вип. 27. С. 49–54.

35. Івановська А. М. Розмежування судового та конституційного контролю: теоретико-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 234–237. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2020/58.pdf

36. Калінкін А. С. Конституційна реформа у сфері децентралізації державної влади в Україні: проблеми теорії та практики. Монографія. Харків: Фенікс, 2018. 152 с.

37. Кириченко Ю., Давлетова Г. Роль політичних партій у сучасних процесах державного будівництва в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 3. С. 7–12. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/01/s3_ua/3.pdf

38. Клименко О. М., Данилюк Ю. В. Конституційно-правовий статус народного депутата України: проблемні питання та підходи до їх вирішення. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. Вип. 4. С. 50–59.

39. Ключковський Ю. Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні: монографія. Київ: Ваіте, 2018. 908 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/8/401765.pdf>

40. Ковтун В., Зезуль Ю. Адміністративно-територіальний устрій як елемент конституційного дизайну. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 5. С. 127–131. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/5/22.pdf>

41. Коломієць Ю. М. Проблема конституційного регулювання промугуляції законів Президентом України. *Конституція України: ціннісний вимір 25-річного досвіду державотворення та правотворення*: Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23 червня 2021 р.) / КНУ ім. Т. Шевченка. Київ, 2021. С. 221–224.

42. Коломієць Ю. М., Гудзь Л. В. Правопорушення на виборах в Україні та шляхи їх подолання. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal)*. 2019. № 6 (46). С. 51–54.

43. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / Н. В. Мішина, В. О. Міхальов, В. О. Куранін та ін.; за ред. Н. В. Мішиної, В. О. Міхальнової. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 644 с.
44. Конституційний Суд України. Каталог юридичних позицій. URL: <https://ccu.gov.ua/zagolovok/katalog-yurydychnyh-pozyciy>
45. Кучук А. М., Завгородня Ю. С. Конституційне право. Частина 1: Навчально-методичний посібник. Дніпро: Середняк Т. К., 2023. 128 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/11008/1/БЛОК_Андрей_Кучук_книги_за_мовлення_від_23_02_23.pdf
46. Левченко Н., Калюженко А. Молодіжні громадські організації як чинник формування соціальної активності молоді: правові засади. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2019. Вип. 3. С. 133–141.
47. Лісовська Ю. П., Лісовський П. М., Подоляка С. А. Правова держава: історія, теорія, методологія: навч. посіб. / Ю. П. Лісовська, П. М. Лісовський, С. А. Подоляка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 348 с. URL: <http://dcmaup.com.ua/assets/files/pravova-derzhava.pdf>
48. Марчук М. І. Місцеві вибори у країнах Європейського Союзу та Україні: порівняльна характеристика *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету Серія: Право*. 2022. Вип. 70. С. 119–123.
49. Марчук М. І., Коломієць Ю. М. Компетенція Президента Республіки Польща щодо охорони її суверенітету, незалежності і територіальної цілісності. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3. С. 326–330. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/14775>
50. Мельник М. І. Охорона Конституції України // *Енциклопедія Сучасної України: енциклопедія [електронна версія]* / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. Т. 24. URL: <https://esu.com.ua/article-77299>.
51. Мельничук О. П. Відокремлення держави та релігійних організацій в сучасних умовах державотворення: правова природа, зміст та види. *Правова позиція*. 2020. № 2 (27). С. 178–182. URL: <http://legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/2/34.pdf>
52. Миколіук А. В. Робота органів місцевого самоврядування під час воєнного стану. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. № 2. С. 67–73. DOI: <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.2.9>
53. Миргород-Карпова В. В. Загальні засади організації та діяльності суддів в Україні. *Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка*. 2021. Вип. 1 (93). С. 61–69.
54. Миронюк Р. Громадський контроль за діяльністю поліції: монограф. Дніпро, 2020. 134 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3953/1/Монографія_Громадський_%20контроль_Миронюк%20Р.В.%20В.В.pdf
55. Мищак І. Конституція України: проблемні аспекти й перспективи удосконалення (до 25-річчя ухвалення Основного Закону). *Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти*. 2021. № 5–6 (85–86). С. 5–9. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/konstutyciynuy_proces/2021/5-6.pdf.

56. Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. В. Батанова, д.ю.н., проф. О. В. Марцеляка, д.ю.н., проф. А. Берлінгуера. Київ: Вид-во «Основа», 2020. 672 с. URL: <https://constitutionalist.com.ua/wp-content/uploads/2020/10/Місцеве-самоврядування-в-Україні-та-зарубіжних-державах-порівняльно-пра-.pdf>

57. Мохончук Б. С. Виборчі системи: порівняльно-правове дослідження: монографія. Харків: Юрайт, 2021. 304 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/356221589_Mohoncuk_B_S_Viborci_sistemi_porivnalnopravove_doslidzenna_B_S_Mohoncuk_monografia_Harkiv_Urajt_2021_304_s

58. Мочков О. Б. Територіальна громада в реалізації місцевої демократії : Монографія; За наук. ред. д. держ. упр. П. В. Ворони. К. : ТОВ «Видавничий дім "АртЕк"», 2019. 268 с.

59. Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості: Тези доповідей Третьої щорічної всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 06 грудня 2019 р.). К.: ТОВ «ВІ ЕН ЕЙ ПРЕС», 2019. 228 с. URL: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/knyga2019_rik.pdf

60. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Н 23 Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3716/1/МПСПЛ_навч.%20посібник_05.06.19.pdf

61. Народовладдя в Україні: глобалізаційні виклики: монографія / Р. О. Стефанчук, С. О. Кузніченко, І. М. Мишак, О. В. Совгиря, В. Л. Федоренко, А. О. Янчук. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 764 с.

62. Незалежність і дисциплінарна відповідальність суддів: міжнародні стандарти й національна практика: монографія / Н. Антонюк, О. Верб-Сидор, Т. Пашук, С. Рабінович // Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науководослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України / Редкол.: П. М. Рабінович (голов. ред.) та ін. Львів: Вид-во БФ «Медицина і право», 2020. 249 с. URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Monografia_20201_01_22.pdf

63. Новородовський В. Статус іноземних добровольців в Україні (2014–2018): політико-правове забезпечення. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип. 3–4 (95–96). С. 254–271. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2019/03/novorodovskyi_status.pdf

64. Овчар І. Інститут президента в умовах воєнного стану. *Political Studies*. 2023. № 1 (5). С. 108–122. DOI: 10.53317/2786-4774-2023-1-6

65. Організація діяльності органів державної влади: навч. посіб. / О. Г. Вагонова, О. В. Горпинич, В. В. Чернобаєв; М-во освіти і науки України, НТУ «Дніпровська політехніка». Д.: НТУ «ДП», 2019. 77 с. URL: <https://pe.nmu.org.ua/ua/studentam/magistr/281/0000%20ПОСІБНИК.pdf>

66. Осауленко С. В. Право на свободу об'єднання в політичні партії в Україні: конституційно-правовий аналіз: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 390 с.
67. Палінчак М., Остапець Ю., Лешанич М. Особливості процесу інституціоналізації політичних партій і партійної системи України в умовах демократичного транзиту: монографія / М. Палінчак, Ю. Остапець, М. Лешанич. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2021. 240 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/34996>
68. Панфілов О. Є., Хамходера О. П. Комісія як новий вид центральних органів виконавчої влади: осмислення нормативних змін. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 282–286. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2020/75.pdf
69. Парламентська етика в Україні. Реалії, потреби, перспективи / І. Сулова, Ф. Флурі, В. Бадрак; За матеріалами дослідження Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння та Інституту соціальних технологій «Соціополіс». Женева-Київ, 2017. 56 стор. URL: https://dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Parliamanetary-Ethics-Ukraine_UKR.pdf
70. Пархоменко С. Реалізація Президентом України конституційних повноважень під час першого етапу відсічі широкомасштабної військової агресії Російської Федерації проти України (24.02-2.04.2022 р.). *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2023. № 4 (64). С. 85–96. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-4\(64\)-11](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-4(64)-11).
71. Пашинський В. Й. Рада національної безпеки і оборони України як суб'єкт забезпечення оборони держави. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 259–262. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/525249.pdf>
72. Пищуліна О. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті Європейської стратегії України. Центр Разумкова. Київ: Заповіт, 2016. 244 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2016_Gender_rivn.pdf
73. Піфко О. О. Конституційно-правові засади організації та діяльності професійних спілок в Україні та країнах ЄС: Порівняльно-правове дослідження: монографія / О. О. Піфко. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 464 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/36679/1/Монографія%20Піфко_A5%20твердый_разворот.pdf
74. Права людини в особливих правових режимах: досвід України: монографія / Д. С. Терлецький, О. В. Марусяк, Ю. Д. Батан, М. В. Афанасьєва та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. М. В. Афанасьєвої. Одеса: Вид-й дім «Гельветика», 2022. 356 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6cf84440-a895-4ae0-8255-6e03bb6888bb/content>
75. Правовий захист шукачів захисту та біженців. 2021. 37 с. URL: <https://r2p.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/posibnyk-dlya-pravozahysnykiv.pdf/>

76. Проблеми прав біженців та виклики сучасності: навч. посіб. / А. Л. Свящук. Харків: Вид-во, 2018. 324 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_2_copy.pdf
77. Прохоров П. І. Конституційно-правовий статус суддів: основні елементи та їхня характеристика. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2020. Т. 5. С. 57–64. URL: <http://nrplaw.ukma.edu.ua/article/view/208082>
78. Радченко О. І. Деякі аспекти вдосконалення процедури натуралізації в Україні. *Конституційно-правові механізми реалізації та захисту прав людини і громадянина в умовах війни: світовий досвід та Україна: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 26 трав. 2022 р.)*. Ужгород: Ужгород. нац. ун-т, 2022. С. 133–137.
79. Радченко О. І. Міжнародно-правовий аспект забезпечення права особи на громадянство в умовах війни та окупації територій. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. Ч. 3. С. 259–266. DOI: 10.32850/sulj.2022.4.3.44
80. Різник С. В. Конституційність нормативно-правових актів: сутність, методологія оцінювання та система забезпечення в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 542 с.
81. Рішення КСУ щодо деяких повноважень Президента: огляд. 21.12.2019. URL: <https://ti-ukraine.org/news/rishennya-ksu-shhodo-povnovazhen-prezydenta-oglyad/>
82. Розвиток форм безпосередньої демократії в Україні: аналіз доцільності та перспектив застосування: аналіт. доп. / Павленко І. А., Даниляк О. О., Макаров Г. В., Руденко А. В. Київ: НІСД, 2019. 65 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/dopovid-1.pdf>
83. Руденко М. М. Адміністративно-правовий статус Міністерства внутрішніх справ України в системі забезпечення організації та діяльності Міністерства внутрішніх справ України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 428–430. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-5/106>
84. Рудик А. О. Формування інституту політичної відповідальності глави держави в арабських монархіях. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2020. Вип. 28. С. 81–88. <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/29604/Rudyk.pdf?sequence=1>
85. Рудик П. А. Основні міжнародно-правові та європейські стандарти у сфері правосуддя та їх вплив на забезпечення єдності судової практики. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 74–80. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/115>
86. Рябовол Л. Т. Державний суверенітет: наукові підходи до визначення поняття і ступеня обмежень в умовах глобалізації. *Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право*. 2019. № 3(43). С. 262–266.
87. Свящук А. Л. Проблеми прав біженців та виклики сучасності: навч. посіб. Харків: Вид-во, 2018. 324 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_2_copy.pdf

88. Селіванов А. Самообмеження компетенції Конституційного Суду України як умова застосування конституційної юрисдикції. *Публічне право*. 2018. № 3. С. 47–58.
89. Сіваш О. М., Іванова В. С. Регламентація статусу біженців на міжнародному, регіональному й національному рівнях. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 419–421. URL: http://lsej.org.ua/6_2019/104.pdf
90. Сінкевич О. В. Функції конституційного права як галузі права України: монографія. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 462 с.
91. Софінська І. Д. Філософсько-правова візія доктрини громадянства: монографія. Львів: Каменяр, 2018. 346 с.
92. Стахова Н. І., Михальчук В. М. Роль та функції Уповноваженого з прав людини в державному управлінні України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 16. С. 97–103. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7569&i=14>
93. Стефанчук Р. О., Федоренко В. Л. Всеукраїнський референдум у системі референдної демократії: монографія. Одеса: Гельветика, 2020. 162 с. URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/stefanchuk_r._o._fedorenko_v._l._referendum_u_systemi_konstytuciynoyi_demokratiyi.pdf
94. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Чернівці, 16 жовтня 2020 р.); [редкол.: О. В. Щербанюк (голова), Л. Г. Бзова (відпов. секр.) та ін.]. Київ: Вид-во ВАІТЕ, 2020. 356 с. URL: <https://law.chnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/12/Zbirnyk-16.10.20.pdf>
95. Татулич І. Ю. Комунікація із судом в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 151–154. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/35>
96. Ткаля О. Загальні принципи організації та діяльності державного апарату. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11. С. 274–279.
97. Ткачук А. Ф., Наталенко Н. В. Робоча книжка депутата місцевої ради територіальної громади. Для депутатів і не тільки. К.: ТОВ «Вид-во “Юстон”», 2020. 150 с. URL: <https://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/workbook-for-lc-2020-1.pdf>
98. Фаловська І. М., Бисага Ю. М., Бисага Ю. Ю., Коцкулич В. В. Конституційний принцип рівності: правозастосовчі аспекти: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 204 с.
99. Федоренко В. Л. Конституційні права і свободи людини та їх гарантування й захист в Україні: монографія. Київ. 2020. 138 с.
100. Федоренко В. Л. Методологія сучасних конституційно-правових досліджень в Україні: наук. доповідь. К.: Вид-во Ліра-К, 2015. 64 с.
101. Федоренко В. Л. Система конституційного права: поняття та генезис. *Право і суспільство*. 2020. № 4. С. 35–46. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/4_2020/8.pdf.
102. Федорович І. Звіт за результатом оцінки регіональної мережі Уповноваженого ВРУ з прав людини. Київ, 2018. 60 с. URL: [www.ua.undp.org › OO-Regional-Network-Assessment](http://www.ua.undp.org/OO-Regional-Network-Assessment)

103. Функціонування Конституції України в умовах війни: теоретичні засади та практичні реалії: матеріали міжнародного круглого столу (м. Ужгород, 27 черв. 2022 р.). URL: <https://ccu.gov.ua/library/funkcionuvannya-konstytuciyi-ukrayiny-v-umovah-viyny-teoretychni-zasady-ta-praktychni>

104. Хмелько І. Сучасний парламентаризм: український та світовий виміри: монографія / І. Хмелько та ін.; НАПН України. Н.-д. ін-т держ. будівництва і місцевого самоврядування. Харків: Юрайт, 2018. 200 с.

105. Хмелько І. Сучасний парламентаризм: український та світовий виміри: монографія / І. Хмелько та ін.; НАПН України. Н.-д. ін-т держ. будівництва і місцевого самоврядування. Харків: Юрайт, 2018. 200 с.

106. Черняк Є. В. Охорона Конституції України та конституцій зарубіжних країн: конституційно-порівняльний аналіз: монографія. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 592 с. [https://constitutionalist.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/ mon_ЧЕРНЯК-Є.В..pdf](https://constitutionalist.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/mon_ЧЕРНЯК-Є.В..pdf)

107. Чуєнко В. І. Правове регулювання статусу біженців в Європейському Союзі: сучасний стан і перспективи розвитку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. Харків, 2018. 235 с.

108. Шатіло В. А. Конституційний механізм державної влади в Україні: проблеми співвідношення організаційних структур і функцій: дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.02. Київ, 2018. 496 с.

109. Шемшученко Ю. С., Скрипнюк О. В. Декларація про державний суверенітет України: історичне значення і завдання для сучасності (до 30-річчя прийняття Декларації). *Правова держава*. 2020. Вип. 31. С. 3–14.

110. Шинкарук Т. А., Нестерець О. Л. Повноваження центральних органів виконавчої влади та їх відповідальність. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 19. С. 130–136. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2021/23.pdf

111. Щебетун І. С., Сушко О. О. Правові наслідки контрасигнації: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 63–67. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2020/15.pdf.

112. Щербанюк О. В. Проблеми реалізації конституційної скарги в Україні та шляхи їх вирішення. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 1. С. 93–99. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/263>

113. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні» за 2022 рік. URL: <https://ombudsman.gov.ua/report-2022/>

114. Юркевич Х. Порівняльно-правовий метод у конституційно-правових дослідженнях. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 2. С. 156–60. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/2/31.pdf>

115. Яковчук Я. Обласні військові адміністрації як тимчасові органи державної місцевої влади. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. № 4 (32). С. 109–116. DOI:10.35774/app2022.04.109

116. DCAF, ОБСЄ/БДПЛ, ООН Жінки. Управління сектором безпеки, реформа сектору безпеки та гендерні питання: Збірник інформаційно-методичних матеріалів «Гендерні питання у секторі безпеки». Женева: DCAF, ОБСЄ/БДПЛ,

ООН Жінки, 2019. 84 с. URL: <https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Tool%20%20UA.pdf>

117. Верховенство конституційних норм у національній системі права: монографія / Поличко Т. В., Бисага Ю. М., Берч В. В., Дешко Л. М., Нечипорук Г. Ю., Петрецька Н. І.; Ужгород. нац. ун-т; Ін-т держави і права країн Європи. Ужгород: РІК-У, 2021. 220 с.

118. Власенко В. В., Луценко В. Р. Еволюція інституту президентства та його трансформація в сучасній Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 68–71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-2/13>

119. Вплив covid-19* на права жінок в Україні. Звіт Асоціації жінок-юристок України «ЮрФем». 2019. 51 с.

120. Гамбург Л. С. Державна влада: територіальний устрій і децентралізація: монографія. Lambert Academic Publishing, 2018. 220 с. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/10524/1/Монографія.pdf>

121. Гбур З. В., Галушкіна Л. В., Акімов О. О. Кабінет Міністрів України: функції, повноваження та відповідальність. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 5. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/5_2022/5.pdf

122. Герасименко Є. До поняття та класифікації іноземних громадян та осіб без громадянства. *Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право*. 2020. № 2 (46). С. 45–51. URL: <http://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/226610/226182>

123. Годованик Є. В. Ефективність конституційно-правових норм в умовах сучасного розвитку системи права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 2020. 40 с. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/44666/5/Годованик%20автореферат_2020.pdf

124. Грицай І. О. Механізм забезпечення принципу гендерної рівності: теорія та практика: монографія. К.: «Хай-Тек Прес», 2018. 560 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3750/1/Грицай%20І.О._монографія.pdf

125. Гудзь Л., Гудзь Т. Принцип загального виборчого права: міжнародні стандарти та перспективи законодавчої реалізації в Україні. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія: Право*. 2020. С. 30–39. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/16370/>

126. Гудзь Т. І. Верховенство конституції як принцип засад конституційного ладу України. *Конституція України: ціннісний вимір 25-річного досвіду державотворення та правотворення*: Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23 черв. 2021 р.) / КНУ ім. Т. Шевченка. Київ, 2021. С. 154–156.

127. Гудзь Т. І. Форми посягання на конституційний лад України // Харківський національний університет внутрішніх справ: 25 років досвіду та погляд у майбутнє: тези доп. міжнарод. наук.-практ. конф. (Харків, 22 лист. 2019 р.). Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х.: ХНУВС. С. 132–133. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/22_11_2019/pdf/61.pdf

128. Гудзь Т. І., Мальцев В. В. Міжнародні стандарти права на достатній життєвий рівень та їх вплив на законодавство України. *Право і безпека*. 2022. № 4 (87). С. 94–107. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2022.4.08>

129. Діяльність народного депутата України у Верховній Раді України: Посібник для народних депутатів України / Лінецький С. В., Крижанівський В. П., Крук О. І. К.: Друкарський дім Олега Федорова, 2019. 104 с. URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00XC8V.pdf
130. Добровольська Н. В., Хамходера О. П. Офіс Президента України як державний орган (у контексті антикорупційного законодавства). *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 2 (68). С. 82–90. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/2_2020/16.pdf
131. Дрьомов С. В. Інститут громадянства як регулятор впливу на стан забезпечення національної безпеки України: аналіт. доп. Київ: НІСД, 2017. 52 с. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Institut_Gromadyanstva_Print_Bleed=3mm-b18af.pdf
132. Єрмолаєв В. Вищі представницькі органи влади в Україні: історія, теорія та практика: монографія. Харків: Право, 2017. 448 с.
133. Журавель Я. В. Нормативно-правовий рівень оптимізації системи центральних органів виконавчої влади в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Вип. 1 (30). С. 72–76.
134. Забезпечення гендерної рівності: проблеми теорії та практики: навч. посіб. / за ред. Н. Камінської. Київ, 2018. 285 с.
135. Забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 1 липня 2022 року). Кропивницький: ДонДУВС, 2022. 398 с. URL: https://dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/08/materialy_konferencziyi_donduvs_01_07_2022.pdf
136. Задорожня Г. В. Конституційно-правовий статус глави держави в Україні та зарубіжних країнах: порівняльний аналіз монографія. Київ: Алерта, 2016. 552 с.
137. Закоморна К., Юхименко Д. Досвід функціонування інституту глави держави в системі стримувань та противаг у пострадянських країнах: перспективи для України. *Право і суспільство*. 2021. № 5. С. 122–126. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/5/21.pdf>
138. Запорожець В. Умови прийнятності конституційних скарг: законодавче врегулювання та практика Конституційного Суду України. *Український часопис конституційного права*. 2020. № 3. С. 25–50.
139. Зубенко Г. В. Форми парламентської відповідальності члена уряду: порівняльно-правовий аспект. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2019. Вип. 27. С. 49–54.
140. Івановська А. М. Розмежування судового та конституційного контролю: теоретико-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 234–237. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2020/58.pdf
141. Калінкін А. С. Конституційна реформа у сфері децентралізації державної влади в Україні: проблеми теорії та практики. Монографія. Харків: Фенікс, 2018. 152 с.

142. Кириченко Ю., Давлетова Г. Роль політичних партій у сучасних процесах державного будівництва в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 3. С. 7–12. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/01/s3_ua/3.pdf
143. Клименко О. М., Данилюк Ю. В. Конституційно-правовий статус народного депутата України: проблемні питання та підходи до їх вирішення. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. Вип. 4. С. 50–59.
144. Ключковський Ю. Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні: монографія. Київ: Ваіте, 2018. 908 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/8/401765.pdf>
145. Ковтун В., Зезуль Ю. Адміністративно-територіальний устрій як елемент конституційного дизайну. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 5. С. 127–131. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/5/22.pdf>
146. Коломієць Ю. М. Проблема конституційного регулювання промугульгації законів Президентом України. *Конституція України: ціннісний вимір 25-річного досвіду державотворення та правотворення*: Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23 червня 2021 р.) / КНУ ім. Т. Шевченка. Київ, 2021. С. 221–224.
147. Коломієць Ю. М., Гудзь Л. В. Правопорушення на виборах в Україні та шляхи їх подолання. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal)*. 2019. № 6 (46). С. 51–54.
148. Конституційне право зарубіжних країн: підручник / Н. В. Мішина, В. О. Міхальов, В. О. Куранін та ін.; за ред. Н. В. Мішиної, В. О. Міхальнової. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 644 с.
149. Конституційний Суд України. Каталог юридичних позицій. URL: <https://ccu.gov.ua/zagolovok/katalog-yurydychnyh-pozyciy>
150. Кучук А. М., Завгородня Ю. С. Конституційне право. Частина 1: Навчально-методичний посібник. Дніпро: Середняк Т. К., 2023. 128 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/11008/1/БЛОК_Андрей_Кучук_книги_за мовлення_від_23_02_23.pdf
151. Левченко Н., Калюженко А. Молодіжні громадські організації як чинник формування соціальної активності молоді: правові засади. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2019. Вип. 3. С. 133–141.
152. Лісовська Ю. П., Лісовський П. М., Подоляка С. А. Правова держава: історія, теорія, методологія: навч. посіб. / Ю. П. Лісовська, П. М. Лісовський, С. А. Подоляка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 348 с. URL: <http://dcmaup.com.ua/assets/files/pravova-derzhava.pdf>
153. Марчук М. І. Місцеві вибори у країнах Європейського Союзу та Україні: порівняльна характеристика *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету Серія: Право*. 2022. Вип. 70. С. 119–123.
154. Марчук М. І., Коломієць Ю. М. Компетенція Президента Республіки Польща щодо охорони її суверенітету, незалежності і територіальної цілісності. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3. С. 326–330. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/14775>

155. Мельник М. І. Охорона Конституції України // Енциклопедія Сучасної України: енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. Т. 24. URL: <https://esu.com.ua/article-77299>.
156. Мельничук О. П. Відокремлення держави та релігійних організацій в сучасних умовах державотворення: правова природа, зміст та види. *Правова позиція*. 2020. № 2 (27). С. 178–182. URL: <http://legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/2/34.pdf>
157. Миколук А. В. Робота органів місцевого самоврядування під час воєнного стану. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. № 2. С. 67–73. DOI: <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.2.9>
158. Миргород-Карпова В. В. Загальні засади організації та діяльності суддів в Україні. *Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка*. 2021. Вип. 1 (93). С. 61–69.
159. Миронюк Р. Громадський контроль за діяльністю поліції: монограф. Дніпро, 2020. 134 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3953/1/Монографія_Громадський_%20контроль_Миронюк_%20Р.В.%20В%20В.pdf
160. Мищак І. Конституція України: проблемні аспекти й перспективи удосконалення (до 25-річчя ухвалення Основного Закону). *Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти*. 2021. № 5–6 (85–86). С. 5–9. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/konstutyciynuy_proces/2021/5-6.pdf.
161. Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. В. Батанова, д.ю.н., проф. О. В. Марцеляка, д.ю.н., проф. А. Берлінгуера. Київ: Вид-во «Основа», 2020. 672 с. URL: <https://constitutionalist.com.ua/wp-content/uploads/2020/10/Місцеве-самоврядування-в-Україні-та-зарубіжних-державах-порівняльно-пра-.pdf>
162. Мохончук Б. С. Вибірчі системи: порівняльно-правове дослідження: монографія. Харків: Юрайт, 2021. 304 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/356221589_Mohoncuk_B_S_Viborci_sis_temi_porivnalnopravove_doslidzenna_B_S_Mohoncuk_monografia_Harkiv_Urajt_2021_304_s
163. Мочков О. Б. Територіальна громада в реалізації місцевої демократії : Монографія; За наук. ред. д. держ. упр. П. В. Ворони. К. : ТОВ «Видавничий дім "АртЕк"», 2019. 268 с.
164. Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості: Тези доповідей Третьої щорічної всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 06 грудня 2019 р.). К.: ТОВ «ВІ ЕН ЕЙ ПРЕС», 2019. 228 с. URL: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/knyga2019_rik.pdf
165. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Н 23 Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3716/1/МПСПЛ_навч.%20посібник_05.06.19.pdf

166. Народовладдя в Україні: глобалізаційні виклики: монографія / Р. О. Стефанчук, С. О. Кузніченко, І. М. Мишак, О. В. Совгіря, В. Л. Федоренко, А. О. Янчук. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 764 с.

167. Незалежність і дисциплінарна відповідальність суддів: міжнародні стандарти й національна практика: монографія / Н. Антонюк, О. Верба-Сидор, Т. Пашук, С. Рабінович // Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науководослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України / Редкол.: П. М. Рабінович (голов. ред.) та ін. Львів: Вид-во БФ «Медицина і право», 2020. 249 с. URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Monografia_20201_01_22.pdf

168. Новородовський В. Статус іноземних добровольців в Україні (2014–2018): політико-правове забезпечення. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип. 3–4 (95–96). С. 254–271. URL: https://ipien.gov.ua/wp-content/uploads/2019/03/novorodovskyi_status.pdf

169. Овчар І. Інститут президента в умовах воєнного стану. *Political Studies*. 2023. № 1 (5). С. 108–122. DOI: 10.53317/2786-4774-2023-1-6

170. Організація діяльності органів державної влади: навч. посіб. / О. Г. Вагонова, О. В. Горпинич, В. В. Чорнобаєв; М-во освіти і науки України, НТУ «Дніпровська політехніка». Д.: НТУ «ДП», 2019. 77 с. URL: <https://pe.nmu.org.ua/ua/studentam/magistr/281/0000%20ПОСІБНИК.pdf>

171. Осауленко С. В. Право на свободу об'єднання в політичні партії в Україні: конституційно-правовий аналіз: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 390 с.

172. Палінчак М., Остапеч Ю., Лешанич М. Особливості процесу інституціалізації політичних партій і партійної системи України в умовах демократичного транзиту: монографія / М. Палінчак, Ю. Остапеч, М. Лешанич. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2021. 240 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/34996>

173. Панфілов О. Є., Хамходера О. П. Комісія як новий вид центральних органів виконавчої влади: осмислення нормативних змін. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 282–286. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2020/75.pdf

174. Парламентська етика в Україні. Реалії, потреби, перспективи / І. Сулова, Ф. Флурі, В. Бадрак; За матеріалами дослідження Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння та Інституту соціальних технологій «Соціополіс». Женева-Київ, 2017. 56 стор. URL: https://dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Parliamentary-Ethics-Ukraine_UKR.pdf

175. Пархоменко С. Реалізація Президентом України конституційних повноважень під час першого етапу відсічі широкомасштабної військової агресії Російської Федерації проти України (24.02-2.04.2022 р.). *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне*

управління. 2023. № 4 (64). С. 85–96. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-4\(64\)-11](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-4(64)-11).

176. Пашинський В. Й. Рада національної безпеки і оборони України як суб'єкт забезпечення оборони держави. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 259–262. URL:

<https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/525249.pdf>

177. Пишуліна О. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті Європейської стратегії України. Центр Разумкова. Київ: Заповіт, 2016. 244 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2016_Gender_rivn.pdf

178. Піфко О. О. Конституційно-правові засади організації та діяльності професійних спілок в Україні та країнах ЄС: Порівняльно-правове дослідження: монографія / О. О. Піфко. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 464 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/36679/1/Монографія%20Піфко_A5%20твердый_разворот.pdf

Монографія%20Піфко_A5%20твердый_разворот.pdf

179. Права людини в особливих правових режимах: досвід України: монографія / Д. С. Терлецький, О. В. Марусяк, Ю. Д. Батан, М. В. Афанасьєва та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. М. В. Афанасьєвої. Одеса: Вид-й дім «Гельветика», 2022. 356 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6cf84440-a895-4ae0-8255-6e03bb6888bb/content>

180. Правовий захист шукачів захисту та біженців. 2021. 37 с. URL: <https://r2p.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/posibnyk-dlya-pravozahysnykiv.pdf/>

181. Проблеми прав біженців та виклики сучасності: навч. посіб. / А. Л. Свящук. Харків: Вид-во, 2018. 324 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_2_copy.pdf

182. Прохоров П. І. Конституційно-правовий статус суддів: основні елементи та їхня характеристика. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2020. Т. 5. С. 57–64. URL: <http://nrplaw.ukma.edu.ua/article/view/208082>

183. Радченко О. І. Деякі аспекти вдосконалення процедури натуралізації в Україні. *Конституційно-правові механізми реалізації та захисту прав людини і громадянина в умовах війни: світовий досвід та Україна: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 26 трав. 2022 р.)*. Ужгород: Ужгород. нац. ун-т, 2022. С. 133–137.

184. Радченко О. І. Міжнародно-правовий аспект забезпечення права особи на громадянство в умовах війни та окупації територій. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. Ч. 3. С. 259–266. DOI: 10.32850/sulj.2022.4.3.44

185. Різник С. В. Конституційність нормативно-правових актів: сутність, методологія оцінювання та система забезпечення в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 542 с.

186. Рішення КСУ щодо деяких повноважень Президента: огляд. 21.12.2019. URL: <https://ti-ukraine.org/news/rishennya-ksu-shhodo-povnovazhen-prezydenta-oglyad/>

187. Розвиток форм безпосередньої демократії в Україні: аналіз доцільності та перспектив застосування: аналіт. доп. / Павленко І. А., Даниляк О. О., Макаров Г. В., Руденко А. В. Київ: НІСД, 2019. 65 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/dopovid-1.pdf>

188. Руденко М. М. Адміністративно-правовий статус Міністерства внутрішніх справ України в системі забезпечення організації та діяльності Міністерства внутрішніх справ України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 428–430. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-5/106>
189. Рудик А. О. Формування інституту політичної відповідальності глави держави в арабських монархіях. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2020. Вип. 28. С. 81–88. <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/29604/Rudyk.pdf?sequence=1>
190. Рудик П. А. Основні міжнародно-правові та європейські стандарти у сфері правосуддя та їх вплив на забезпечення єдності судової практики. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 74–80. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/115>
191. Рябовол Л. Т. Державний суверенітет: наукові підходи до визначення поняття і ступеня обмежень в умовах глобалізації. *Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право*. 2019. № 3(43). С. 262–266.
192. Свящук А. Л. Проблеми прав біженців та виклики сучасності: навч. посіб. Харків: Вид-во, 2018. 324 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_2_copy.pdf
193. Селіванов А. Самообмеження компетенції Конституційного Суду України як умова застосування конституційної юрисдикції. *Публічне право*. 2018. № 3. С. 47–58.
194. Сіваш О. М., Іванова В. С. Регламентація статусу біженців на міжнародному, регіональному й національному рівнях. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 419–421. URL: http://lsej.org.ua/6_2019/104.pdf
195. Сінькевич О. В. Функції конституційного права як галузі права України: монографія. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 462 с.
196. Софінська І. Д. Філософсько-правова візія доктрини громадянства: монографія. Львів: Каменяр, 2018. 346 с.
197. Стахова Н. І., Михальчук В. М. Роль та функції Уповноваженого з прав людини в державному управлінні України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 16. С. 97–103. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7569&i=14>
198. Стефанчук Р. О., Федоренко В. Л. Всеукраїнський референдум у системі референдної демократії: монографія. Одеса: Гельветика, 2020. 162 с. URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/stefanchuk_r._o._fedorenko_v._l._referendum_u_systemi_konstytuciynoyi_demokratiyi.pdf
199. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Чернівці, 16 жовтня 2020 р.); [редкол.: О. В. Щербанюк (голова), Л. Г. Бзова (відпов. секр.) та ін.]. Київ: Вид-во ВАІТЕ, 2020. 356 с. URL: <https://law.chnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/12/Zbirnyk-16.10.20.pdf>
200. Татулич І. Ю. Комунікація із судом в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 151–154. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/35>

- 201.Ткаля О. Загальні принципи організації та діяльності державного апарату. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11. С. 274–279.
- 202.Ткачук А. Ф., Наталенко Н. В. Робоча книжка депутата місцевої ради територіальної громади. Для депутатів і не тільки. К.: ТОВ «Вид-во “Юстон”», 2020. 150 с. URL: <https://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/workbook-for-1c-2020-1.pdf>
- 203.Фаловська І. М., Бисага Ю. М., Бисага Ю. Ю., Коцкулич В. В. Конституційний принцип рівності: правозастосовчі аспекти: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 204 с.
- 204.Федоренко В. Л. Конституційні права і свободи людини та їх гарантування й захист в Україні: монографія. Київ. 2020. 138 с.
- 205.Федоренко В. Л. Методологія сучасних конституційно-правових досліджень в Україні: наук. доповідь. К.: Вид-во Ліра-К, 2015. 64 с.
- 206.Федоренко В. Л. Система конституційного права: поняття та генезис. *Право і суспільство*. 2020. № 4. С. 35–46. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/4_2020/8.pdf.
- 207.Федорович І. Звіт за результатом оцінки регіональної мережі Уповноваженого ВРУ з прав людини. Київ, 2018. 60 с. URL: www.ua.undp.org › OO-Regional-Network-Assessment
- 208.Функціонування Конституції України в умовах війни: теоретичні засади та практичні реалії: матеріали міжнародного круглого столу (м. Ужгород, 27 черв. 2022 р.). URL: <https://ccu.gov.ua/library/funkcionuvannya-konstytuciyi-ukrayiny-v-umovah-viyny-teoretychni-zasady-ta-praktychni>
- 209.Хмелько І. Сучасний парламентаризм: український та світовий виміри: монографія / І. Хмелько та ін.; НАПН України. Н.-д. ін-т держ. будівництва і місцевого самоврядування. Харків: Юрайт, 2018. 200 с.
- 210.Хмелько І. Сучасний парламентаризм: український та світовий виміри: монографія / І. Хмелько та ін.; НАПН України. Н.-д. ін-т держ. будівництва і місцевого самоврядування. Харків: Юрайт, 2018. 200 с.
- 211.Черняк Є. В. Охорона Конституції України та конституцій зарубіжних країн: конституційно-порівняльний аналіз: монографія. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 592 с. [https://constitutionalist.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/ mon_ЧЕРНЯК-Є.В..pdf](https://constitutionalist.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/mon_ЧЕРНЯК-Є.В..pdf)
- 212.Чуєнко В. І. Правове регулювання статусу біженців в Європейському Союзі: сучасний стан і перспективи розвитку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. Харків, 2018. 235 с.
- 213.Шатіло В. А. Конституційний механізм державної влади в Україні: проблеми співвідношення організаційних структур і функцій: дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.02. Київ, 2018. 496 с.
- 214.Шемшученко Ю. С., Скрипнюк О. В. Декларація про державний суверенітет України: історичне значення і завдання для сучасності (до 30-річчя прийняття Декларації). *Правова держава*. 2020. Вип. 31. С. 3–14.
- 215.Шинкарук Т. А., Нестерець О. Л. Повноваження центральних органів виконавчої влади та їх відповідальність. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 19. С. 130–136. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2021/23.pdf

216. Щебетун І. С., Сушко О. О. Правові наслідки контрасигнації: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 63–67. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2020/15.pdf.

217. Щербанюк О. В. Проблеми реалізації конституційної скарги в Україні та шляхи їх вирішення. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 1. С. 93–99. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/263>

218. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні» за 2022 рік. URL: <https://ombudsman.gov.ua/report-2022/>

219. Юркевич Х. Порівняльно-правовий метод у конституційно-правових дослідженнях. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 2. С. 156–60. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/2/31.pdf>

220. Яковчук Я. Обласні військові адміністрації як тимчасові органи державної місцевої влади. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. № 4 (32). С. 109–116. DOI:10.35774/app2022.04.109

221. DCAF, ОБСЄ/БДПЛ, ООН Жінки. Управління сектором безпеки, реформа сектору безпеки та гендерні питання: Збірник інформаційно-методичних матеріалів «Гендерні питання у секторі безпеки». Женева: DCAF, ОБСЄ/БДПЛ, ООН Жінки, 2019. 84 с. URL: <https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Tool%202%20UA.pdf>

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України	http://www.kmu.gov.ua/control/
Конституційний Суд України. Каталог юридичних позицій	https://ccu.gov.ua/zagolovok/katalog-yurydychnyh-pozyciy
Офіційний веб-сайт Верховної Ради України	http://portal.rada.gov.ua/
Офіційний веб-сайт Президента України	http://www.president.gov.ua
Офіційний сайт Конституційного Суду України	http://www.ccu.gov.ua
Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України	http://www.rainbow.gov.ua
Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України	http://www.ombudsman.kiev.ua
Рішення ЄСПЛ	https://minjust.gov.ua/cat_9329